

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 447/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att ingripa i föräldraalienation efter skilsmässor

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 447/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Inka Hopsu /gröna:

Hur ämnar regeringen främja föresatsen i den redogörelse som social- och hälsovårdsministeriet låtit göra som gör det lättare att identifiera och förebygga föräldraalienationer efter skilsmässosituationer och

hur säkerställer regeringen att socialvården och organisationerna har tillräckliga resurser för att stöda familjer i skilsmässosituationer för att förebygga framtida rättstvister?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Propositionen hänför sig till föresatserna i regeringsprogrammet. ”Utdragna vårdnadstvister och föräldraalienation ska förebyggas och barnets bästa tryggas genom att medling främjas i vårdnadskonflikter. Möjligheten att stärka barnets ställning i svåra skilsmässor och rättsprocesser utreds. Barnets rätt till båda sina föräldrar främjas genom att boföräldrarnas skyldighet att medverka till umgängesföräldrarnas umgängesrätt stärks och genom att förebygga så kallad föräldraalienation.”

Dessa föresatser i regeringsprogrammet genomförs av den åtgärd i genomförandeplanen för den nationella barnstrategin som lyfts fram i spørgsmålet där man upprättar en utredning om krävande skilsmässosituationer och servicesystemet. Gruppen av utredningspersoner har sammanställt sammanlagt 31 förslag på hur systemet (tjänster och beslutsfattande) och regleringen kan förbättras. I utredningen konstateras att flera förslag kräver ännu vidare beredning, bland annat en noggrannare bedömning av behovet av att förnya lagstiftningen,

Frågan om föräldraalienation omfattas av både lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) och socialvårdslagen. I samband med lagreformen 2019 gjordes många ändringar i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt i syfte att förebygga föräldraalienation och främja tillgodoseendet av barnets umgängesrätt. Institutet för kriminologi och rättspolitik utreder för närvarande konsekvenserna av lagändringarna i en uppföljningsundersökning

som blir klar i juni 2026. Behandlingen av ärenden som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt är också ett utvecklingsobjekt inom rättskipningen i den så kallade arbetsgruppen för rättsväsendet, som justitieministeriet har tillsatt för den mandatperiod som går ut den 31 december 2027.

En arbetsgrupp har tillsatts för att förnya socialvårdslagen. Arbetsgruppens mandatperiod löper ut i slutet av januari 2026. I samband med detta granskas också de familjerättsliga helheter och helheter av familjestöd som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar.

En del av utredningspersongruppens föreslagna åtgärder har redan framskridit till genomförande. Till exempel håller man på att förnya den lag som reglerar arbetet vid rättspsykologiska/rättspsykiatriska enheter för barn och unga (s.k. Barnahus) och i denna beredning har arbetsgruppens förslag om hörande av barnet samt om utbildnings- och konsulerande stöd för andra som arbetar med barn beaktats. Även den nationella åtgärdsplanen En barndom utan våld för åren 2026–2033 har publicerats och denna plan innehåller en åtgärd för att utreda regleringen av barnfridsbrott enligt utredningsgruppens förslag.

I STEA:s understödsförslag för 2026 föreslås att social- och hälsovårdsorganisationerna får understöd för verksamhet som omfattar olika former av skilsmässohjälp. Detta gäller 27 organisationer och sammanlagt cirka 5,2 miljoner euro för 27 olika understödsobjekt.

Helsingfors 7.1.2026

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen